

Предложения на АС при БТПП за допълнения и изменения Проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за международния търговски арбитраж

1) Общо предложение

Предлагаме на местата в законопроекта, където се споменава "арбитраж, образуван за решаване на определен спор", да се добави в скоби (*ad hoc*). Този термина е възприет, както в международната практика, така и в българската правна доктрина, за да бъдат обозначени арбитражните съдилища, образувани за решаването на конкретен спор. С оглед новата регламентация в закона, и особеностите при такъв тип арбитражи, считаме, че това добавяне ще облекчи четенето и разбирането на текста.

2) Относно новия чл. 6а, ал. 1, т. 3

Предлагаме след сегашния текст да се добави текстът "*и да поддържа списък на арбитражите*" и разпоредбата да придобие следния текст:

3. да е приела правила за устройството и организацията на арбитражната дейност, както и тарифа за таксите и разноските, които се събират при осъществяване на дейността и да поддържа списък на арбитражите;

Това предложение цели да бъде създадено задължение за институционалните арбитражи, регистрирани в България, да поддържат листи на арбитражите. Такова изискване не само ще осигури допълнителна сигурност за лицата, избрали съответния арбитраж, но и ще допринесе за прозрачността на арбитражите.

3) Относно измененията в чл. 7, ал. 2

Предлагаме в чл. 7 да бъде изменена ал. 2, за да се предвиди изрично, че арбитражното споразумение може да се съдържа в електронно съобщение или изявление. Това допълнение се налага с оглед развитието на съвременните технологии и формите на договорите, особено с оглед избягване на всякакви съмнения отоносно валидността на такива споразумения.

Предлагаме следния текст за чл. 7, ал. 2

„(2) Арбитражното споразумение трябва да бъде писмено. Смята се, че споразумението е писмено, ако се съдържа в документ, подписан от страните, или в размяна на писма, телекси, телеграми, електронни съобщения или изявления или други средства за съобщения. “

4) Относно предложението за нова ал. 4 в чл. 7

Предлагаме след сегашния текст, след думите съдружник или акционер, да се добави запетайка и текстът " управител или член на управителен или контролен орган на дружество, " и разпоредбата да придобие следния текст:

„(4) Второто изречение на ал. 3 не се прилага, когато ответникът е физическо лице. Не се счита за физическо лице едноличният търговец, предприемачът, лицето, което е страна по спора в качеството му на съдружник или акционер, управител или член на управителен или контролен орган на дружество, прокурист, както и което се е задължило или дало обезпечение за задължение на търговец или предприемач, което е предмет на спора.“

Това предложение цели да бъде позволено на лица, упражняващи търговска дейност, и които съответно нямат необходимост от защитата, присъща за потребители, да сключват арбитражни споразумения. Например, трайна практика е в множество държави договори за управление да бъдат арбитражуеми.

5) Относно предложението за изменение на чл. 11

АС при БТПП не вижда необходимост или ползва от промени на досегашния текст на чл. 11.

6) Предложение за създаване на нов чл. 24а

С оглед дигитализацията на съдебните и арбитражни производства, предлагаме създаването на нова изрична разпоредба в този смисъл, като предлагаме нов чл. 24а, както следва:

„Чл. 24а (1) Арбитражният съд, съответният решаващ орган или упълномощени от тях служители, както и страните в арбитражното производство могат да издават актове, подават документи и извършват всички други процесуални действия в електронна форма освен ако поради естеството им това е невъзможно или по силата на закон е предвидено извършването им по друг начин.

(2) Електронните изявления в арбитражното производство трябва да отговарят на изискванията на Регламент (ЕС) № 910/2014 и на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги.

(3) Всички актове или документи в електронна форма в арбитражното производство се съхраняват на електронен носител или в електронна база данни, а заверени преписи на хартиен носител се прилагат към съответното дело.

(4) Акт или документ в електронна форма в арбитражното производство може да се възпроизвежда в документ на хартиен носител, който има значението на официален препис, след заверка от служител, овластен от председателя на съответния арбитражен съд или от самия решаващ орган. “

Това предложение цели дигитализацията на арбитражното производство да бъде законово уредена. Използваните текстове са взаймствани от ГПК, ЗСВ и ЗЕДЕУУ.

7) Предложение за допълнение на чл. 30

Във връзка с дигитализацията на арбитражното производство, предлагаме да бъде допълнен чл. 30 от ЗМТА, с оглед изричното предвиждане възможността на бъдат провеждани онлайн заседания. Предлагаме, в чл. 30 след точката да се добави следното изречение:

„Освен ако не е уговорено друго между страните, заседанията в арбитражното производство могат да бъдат провеждани по решение на арбитражния съд или решаващия орган и чрез видеоконференция. Арбитражния съд или решаващия орган могат да приемат правила за провеждането на заседания чрез видеоконференция.“

Това предложение цели дигитализацията на арбитражното производство да бъде законово уредена. Използваните текстове съответстват на действащата практика в България и водещи международни арбитражни институции.

8) Относно предложението за изменение на чл. 32

Предлагаме в чл. 32, ал. 5, след съществуващия текст, да се уточни, че предвиданото изключение се прилага единствено за граждани на ЕС, ЕИП, Швейцария и Обединеното кралство.

По-конкретно, предлагаме ал. 5 от чл. 32 да придобие следния вид:

„(5) Алинеи 3 и втората хипотеза на ал. 4 не се прилагат за страна физическо лице по смисъла на чл. 7, ал. 4, което е гражданин на държава член на Европейския съюз, Европейското икономическо пространство, Швейцария или Обединеното кралство.

Целта на това изменение е да позволи ефективното провеждане на арбитражните производства, когато страните по тях са граждани на трети държави. В практиката си, АС при БТПП се сблъсква редовно с такива производства и невъзможността да бъде осъществено връчване по официален ред на съответните лица.

9) Предложение за допълнение на чл. 41

С оглед дигитализацията на съдебните и арбитражни производства, предлагаме създаването на нова ал. 3 в чл. 41, която изрично да предвижда, че актовете в арбитражното производство могат да бъдат в електронна форма.

По-специално, предлагаме следния текст на нова ал. 3:

„ (3) Арбитражните решения, определения и разпореждания могат да бъдат постановявани в електронна форма като електронни документи, като в такъв случай трябва да бъдат подписани с квалифициран електронен подпис (КЕП), като те имат същата правна сила като съответните актове,

подписани на хартиен носител. Заверени преписи на така постановените актове се прилагат на хартиен носител към делото. “

10) Относно предложението за изменение на чл. 47 Предложение са допълнение на чл. 41

Считаме, че текстът на предложената нова ал. 3 на чл. 47 следва да се допълни в смисъл, че отмяната е допустима, единствено поради обстоятелства, които са съществено са повлияли на хода и изхода от делото. Така предложеното разрешение изглежда справедливо и балансирано, но ако текстът не бъде коригиран, би имало възможност да се стигне до неоснователни отмени, дори поради обстоятелства, които нямат никакво отношение към изхода на делото.

Предлагаме ал. 3 да придобие следния вид:

„(3) Освен в случаите по ал. 1, арбитражното решение може да бъде отменено от Върховния касационен съд и ако по надлежния съдебен ред бъде установена неистинност на документ, на показания на свидетел, на заключение на вещо лице, върху които е основано решението, или престъпно действие на страната, на нейния представител, на член от състава на арбитража или негов служител във връзка с решаването на делото, които съществено са повлияли на хода и изхода от делото.“

11) Относно изменението на чл. 48

Необходимо е да бъде предвидена заключителна разпоредба, която касае предложението за изменение и допълнение на чл. 48, ал. 3 по отношение на висящите или приключили производства пред ВКС, и по отношение на арбитражни решения, по които не е изтекъл срокът, т. е. в „Преходните и заключителни разпоредби“ да бъде решен въпросът по какъв начин ще се прилага новата ал. 3 на чл. 48 от гледна точка на висящите производства пред ВКС и заварените арбитражни решения.

12) Предложение за допълнение на чл. 51

С оглед дигитализацията на съдебните и арбитражни производства, предлагаме създаването на нова ал. 6 в чл. 51, която изрично да предвижда редът за изпълнение на арбитражни решения, постановени в електронна форма.

Предлагаме да бъде създадена нова ал. 6 със следния текст

„(6) Когато арбитражно решение е постановено в електронна форма като електронен документ, към молбата по ал. 1 или исковата молба за признаване и допускане на изпълнението му по ал. 5 се прилага съответното решение на електронен носител, както и заверен препис от арбитражното решение на хартиен носител. Молбата по ал. 1 или исковата молба за признаване и допускане на изпълнението по ал. 5 на арбитражно решение издадено в електронна форма като електронен документ могат да бъдат подавани до съответния съд и чрез Единния портал за електронно правосъдие или чрез Системата за сигурно електронно връчване.“

Използваните текстове са съгласувани с разпоредбите на ГПК, ЗСВ и ЗЕДЕУУ.

13) Предложение за изменение на Допълнителните разпоредби на закона

С оглед дигитализацията на съдебните и арбитражни производства, предлагаме създаването на нови текстове в Допълнителните разпоредби на закона, които да въведат законови дефиниции, заимствани от други закони, за някои термини.

В този смисъл, предлагаме следните промени в §1а да придобие следния вид:

„§1а. По смисъла на този закон:

1. „Видеоконференция“ е комуникационна връзка чрез техническо средство за едновременно предаване и приемане на образ и звук между участници в процеса, намиращи се на различни места, позволяваща записване и съхраняване на информацията на електронен носител.

3. „Електронно изявление“ е електронно изявление по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги.

4. „Електронен документ“ е електронен документ по смисъла на чл. 3, ал. 1 от Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги.

5. „Квалифициран електронен подпис“ е електронен подпис по смисъла на чл. 13, ал. 3 от Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги.

т.10 „Електронните съобщения по настоящия закон се осъществяват съгласно чл. 1, ал. 2 от Закона за електронните съобщения“